

Korte mededelingen

Acrotrichis rugulosa (Coleoptera: Ptiliidae) niet inheems

In het derde deel van 'Die Käfer Mitteleuropas' worden drie soorten ptiliiden voor het eerst uit Nederland gemeld, zonder dat hierbij nadere vindplaatsgegevens worden genoemd: *Ptilium affine* Erichson en *Ptinella britannica* Matthews door Besuchet (1971) en *Acrotrichis rugulosa* Rosskoth en Sundt (1971). Nadere gegevens over het voorkomen in Nederland van de eerste twee soorten worden door Besuchet (1976) gegeven. Waarop de vermelding voor ons land van *A. rugulosa* berustte bleef onduidelijk. Sundt heeft hier nooit over gepubliceerd. Daar latere meldingen van *A. rugulosa* ontbreken, was de opname in de lijst van Nederlandse kevers slechts gebaseerd op bovengenoemde, niet nader gespecificeerde vermelding van Sundt (1971) (Vorst & Huijbregts 2001).

Bij een recent bezoek aan de collectie van het Natuurhistorisch Museum Maastricht was ik in de gelegenheid de kevercollectie van P. Poot te raadplegen, die aldaar bewaard wordt. Hierin bevinden zich onder de naam *Acrotrichis rugulosa* twee Nederlandse exemplaren: ♂, Spaarndam, 2.iv.1933, Nonnekens en ♂, Maastricht, 24.ii.1962, Poot. Blijkens de gedrukte determinatie-etiketjes werden ze als zodanig op naam gebracht door

E. Sundt. Ongetwijfeld vormden deze twee exemplaren dan ook de grond voor Sundt's vermelding in 'Die Käfer Mitteleuropas' (Sundt 1971). Beide exemplaren behoren echter niet tot *A. rugulosa*, een aan de gekorrelde structuur van de kop eenvoudig kenbare soort, maar tot *A. fascicularis* (Herbst). *Acrotrichis rugulosa* komt hiermee te vervallen voor de Nederlandse fauna.

Overigens is, gezien de verspreiding in de ons omringende landen, het voorkomen in Nederland van *A. rugulosa* zeker niet uitgesloten. Zo vermelden Köhler & Klausnitzer (1998) *A. rugulosa* uit acht Duitse deelgebieden, waaronder de aan ons land grenzende regio's Noordrhein en Westfalen. Ook uit Groot-Brittannië en Denemarken is de soort bekend (Hansen 1996, Easton & Johnson 1968).

Dankwoord

Met dank aan F.N. Dingemans die toestemming verleende om de collectie van het Natuurhistorisch Museum Maastricht te raadplegen.

Literatuur

Besuchet C 1971. Ptiliidae. Die Käfer Mitteleuropas 3: 311-334.

- Besuchet C 1976. Contribution à l'étude des Ptiliides paléarctiques (Coleoptera). Bulletin de la Société Entomologique Suisse 49: 51-71.
- Easton AM & Johnson C 1968. *Acrotrichis rugulosa* Rossk. (Col., Ptiliidae) an addition to the British list. Entomologist's Monthly Magazine 103 (1967): 239-240.
- Hansen M 1996. Katalog over Danmarks biller. Entomologiske Meddelelser 64: 1-231.
- Köhler F & Klausnitzer B 1998. Verzeichnis der Käfer Deutschlands. Entomologische Nachrichten und Berichte, Beiheft 4: 1-185.
- Sundt E 1971. *Acrotrichis*. Die Käfer Mitteleuropas 3: 335-342.
- Vorst O & Huijbregts J 2001. Overzicht van wijzigingen in de lijst van Nederlandse kevers (1987-1999) (Coleoptera). Entomologische Berichten 61: 80-88.

Oscar Vorst
Poortstraat 55
3572 HD Utrecht
vorst@xs4all.nl

Summary

Acrotrichis rugulosa (Coleoptera: Ptiliidae) not a Dutch species

The only two known examples of *Acrotrichis rugulosa* Rosskoth that have been collected in The Netherlands appeared misidentified. They proved to be *A. fascicularis* (Herbst). As a result *A. rugulosa* has to be removed from the Dutch faunal list.

Athetis hospes, een nieuwe soort voor Nederland (Lepidoptera: Noctuidae)

Op 10 oktober 2007 stuurde Rob de Vos namens de Werkgroep Vlinderfaunistiek een e-mail rond met de mededeling dat de uil *Athetis hospes* (Freyer) de laatste jaren in Groot-Brittannië, Duitsland en Denemarken steeds vaker wordt waargenomen. De bekende Deense noctuidenspecialist Michael Fibiger had hem gevraagd of deze vlinder ook al in Nederland was gezien, wat in het licht van de opkomst in onze buurlanden niet onwaarschijnlijk zou zijn.

Bij het nazoeken in ons fotoarchief vonden we al snel een vlinder die aan de kenmerken van *A. hospes* voldeed. Deze was op 19 augustus 2007 op licht gevangen in Retranchement (West Zeeuwsch-Vlaanderen). De determinatie aan de hand van de foto werd bevestigd door Michael Fibiger zelf. De vlinder is niet bewaard.

Athetis hospes is een middelgrote vlinder met een spanwijdte van ongeveer 2,5 cm. De uil is nogal onopvallend, heeft

een vaalbruine kleur en op de voorvleugel een lichte streep in de lengterichting. Ringvlek en niervlek zijn aanwezig maar nauwelijks zichtbaar (zie figuur 1). De achtervleugel is wit met een smalle lichtbruine streep langs de achterrand. De vlinder komt voor in de zuidelijke helft van Europa: Spanje, Italië, Griekenland, Bulgarije, Oostenrijk, Zwitserland en het zuidelijk deel van Frankrijk (Robineau 2007). Hij prefereert warme open gebieden. De rups is 22-26 mm lang, heeft een donkergrijs lijf met een bijna zwarte bovenkant (Porter 1997). De onderzijde is vleeskleurig en hij heeft een donkerbruine kop. Hij voedt zich met diverse laagblijvende planten, onder andere paardenbloem, weegbree en zuring. De vlinder vliegt in twee generaties, van mei-juni en van augustus-oktober (Robineau 2007).

In Groot-Brittannië werd de vlinder voor het eerst waargenomen op 26 augustus 1978 in Cornwall (Bretherton et al. 1983). Dit exemplaar werd aangeduid als mogelijke immigrant. Later werden nog vier exemplaren aangetroffen op St. Agnes, Isles of Scilly. Het meest recente exemplaar werd daar gevangen in

1. *Athetis hospes*, Retranchement, Zeeuwsch-Vlaanderen, 19 augustus 2007. Foto: Hans van Kuijk
1. *Athetis hospes*, Retranchement, Zeeuwsch-Vlaanderen (Province of Zeeland, The Netherlands)